

UNA
QUE
QUE

IMATGE
ENGOLEIX,
XUCLA

Marta Cardellach
Oscar Moya
Mercis Rossetti
Laia Solé

a cura de
Caterina Almirall

Exposició
Espai d'Arts

16.04 — 07.06
Roca Umbert Fàbrica de les Arts

Divendres de 17 a 20 h
Dissabtes d'11 a 14 h i de 17 a 20 h
Diumenges d'11 a 14 h

Miro el huevo en la cocina con atención superficial para no romperlo. Tomo el mayor cuidado para no entenderlo. Entender es la prueba de la equivocación. Entenderlo no es el modo de verlo. (...) Lo que no sé del huevo es lo que realmente importa. (...) El huevo es una exteriorización. (...) El huevo expone. Quien se hunde en el huevo, quien ve más que la superficie del huevo, está deseando otra cosa: tiene hambre.

Clarice Lispector, *El huevo y la gallina*, 1964 (p. 198)

“Una imatge que engoleix, que xucla, que es beu la mirada”, diu Eva Lootz d’un autoretrat que es va fer la pintora Paula Mothersohn Becker entre 1900 i 1907. En aquesta imatge la pintora mira l’espectador amb uns ulls grans i foscos, el rostre es retalla sobre un fons verd i un vestit també verd. Una pintura verda que mira. Un verd com vellutat que xucla la llum. “És el verd el color del revers de l’ull?”, es pregunta Eva Lootz.

Què hi ha al revers de l’ull? La retina, la màcula; l’interior del cos, el crani, els òrgans, l’estómac? Les imatges, que es projecten a la retina, al fons de l’ull, com si hi hagués una pantalla però cap per avall? En la tradició occidental, l’ull —la mirada, la visió— ha estat descarnat, l’oculocentrisme, així com la crítica que se n’ha fet, han convertit la mirada en una qüestió mental.

A *Una imatge que engoleix, que xucla* fem de la imatge un ull, un òrgan àvid i desitjant. Que en l’engolir potser fa desaparèixer alguna

cosa, però és precisament en aquesta absència que es revela la intensitat de l’experiència de ser imatge-cos.

Marina Garcés reprèn el text de Lootz per abordar la possibilitat de recuperar una mirada que ha estat presa pel capitalisme i la raó, per retornar-la a l’àmbit del sensible i afectiu. Lootz ens convida a atendre els rastres o indicis “més enllà de la imatge” i des dels efectes que la imatge produeix en el cos. Ens proposa el “mètode de la cua d’ull” com una tècnica per abordar les qüestions perifèriques. Un mètode també per a la supervivència dels que són invisibilitzats en el context neoliberal i patriarcal. Un mètode que, en paraules de Garcés, busca “deixar caure els ulls al cos”.

En aquesta exposició reunim quatre artistes que indaguen en qüestions que proposen una transformació de la mirada amb diferents estratègies que tenen allò que no és visible com a eix transversal. A partir de les nocions compartides del que és latent i persistent, inclús malgrat la seva condició fantasmagòrica, comparteixen indagacions entorn de la presència material o somàtica de quelcom que és aparentment absent o que no s’ha produït. Es fixen en aspectes del propi cos i de l’entorn, treuen a la llum formes i estructures que sustenten aquesta suposada absència. Indaguen allà on no hi ha imatge, bé per generar-ne una, bé per incidir en la seva absència i els seus efectes.

Laia Solé Coromina presenta tres obres en el marc del projecte *Allò que no va ser: descarts i fantasmagories*, on aborda el procés creatiu a partir del que no s’ha esdevingut i la potencialitat d’aquest negatiu. S’interessa pel com, el perquè i el què s’ha abandonat, entès no com a pèrdua, sinó com a significant d’un procés que és vital, social, polític i econòmic.

L'escultura *Una nit d'insomni (III)* va tenir una primera versió l'any 1999 que es va exposar a l'École Supérieure d'Art de Grenoble (França) i una segona versió que es va presentar al XXIII Certamen Nacional de Escultura Caja Madrid el mateix any. En el catàleg del certamen es descriu l'obra com a "arte povera"; instigada per aquesta descripció, Laia Solé ha refet l'escultura qüestionant la suposada pobresa de materials i els seus significats.

Al fil d'aquesta reflexió, la sèrie de dibuixos *Escultures imaginàries* respon a la pregunta següent: "Quines obres hauria fet si hagués seguit treballant en escultura?". Es tracta de peces imaginades, projectades i fins i tot realitzades, però perdudes o inconcluses, a les quals torna des del desig de retrobar un treball escultòric que va abandonar.

La fotografia en gran format ens mostra la imatge d'una obra pròpia primerenca, *Homelessing in Europe*, de l'any 2001, que va consistir en una sèrie d'acampades davant d'edificis emblemàtics que quedaven confrontats amb l'arquitectura precària del seu refugi. Al damunt d'aquesta fotografia es projecten una selecció de frases extretes de les entrevistes amb artistes que ha dut a terme en el projecte *Allò que no va ser: descarts i fantasmagories*.

Oscar Moya Villanueva presenta dues peces que formen part del projecte *Quién produce y para quién. Estudi sobre la producció industrial i la producció artística*, en el qual ha indagat sobre la relació entre la producció de peces de plàstic per a automòbils en fàbriques del Vallès on els seus pares van treballar durant tota la vida, i el treball artístic que ell mateix desenvolupa actualment en el context de la fàbrica de creació Roca Umbert a Granollers. Una de les propostes que ha dut a terme ha sigut generar una col·lecció d'algunes peces fabricades aquí, per abordar qüestions

com el simbolisme dels objectes en relació amb el possible rastre de les mans dels pares en aquests objectes, la qüestió de l'autoria, o el rastre que el treball industrial deixa en el cos i en la vida d'una persona.

A Artifici per a la pausa veiem objectes que Oscar Moya ha recopilat al final de la seva vida útil reconvertits en objecte artístic, en aquest cas tapes de llantes de cotxe apilades que funcionen com una font. De la font brolla un líquid blanc que sembla llet i que fa referència a un dels primers "sistemes de seguretat" per evitar malalties respiratòries en aquestes fàbriques: als treballadors els donaven llet amb la idea que si la ingerien el líquid formava una pel·lícula que els protegia de les partícules tòxiques que respiraven.

Temps de vida són dues còpies manufacturades del document de vida laboral de l'artista i el de la seva mare. En el gest de la còpia es condensen diverses qüestions fonamentals del projecte: la conversió d'un material en una obra per mitjà de la manufactura, i la contraposició entre dues formes de treball.

Mercis Rossetti Caral presenta la peça central del projecte *Caminar sobre l'aigua*, en el qual indaga en les estructures socials i culturals que sustenten la construcció d'una imatge. Entre l'imaginari religiós i el científic, la possibilitat o impossibilitat de caminar sobre l'aigua per a uns és miracle i per a d'altres física; en tot cas, és reservat a uns pocs éssers, o bé divins, o bé insectes. Rossetti ha indagat en la iconografia religiosa de la representació del miracle, en espècies d'animals que efectivament poden "caminar sobre l'aigua", en una diversitat de materials més lleugers, i sobretot en l'exploració artística que condensa aquest afany d'indagar en el que és inexplicable i d'atansar-se a realitats diverses a la percepció humana per explicar quelcom del món que no veiem.

Mar de llautó és una escultura instal·lada al terra que s'ofereix com una superfície que aboca l'espectador a aquest límit fràgil entre ciència i creença. Com una bassa alquímica, en aquesta ondulant superfície daurada els gèrrids o xinxes aquàtiques són els únics capaços de desplaçar-se sobre el líquid gràcies a la tensió superficial.

Marta Cardellach presenta la primera peça de la trilogia audiovisual *Glòria*, on investiga el diseg i la seva complexitat tot explorant múltiples formes de representació des dels llenguatges artístics. Aborda la noció de diseg des de l'eròtica i vinculat tant a la servitud com a la desobediència, i com a emoció, sensualitat i connexió amb el propi cos.

En aquesta peça, concretament, explora el diseg des de la seva absència, posant en evidència com en l'experiència d'una agressió aflora una determinada consciència d'aquest concepte. Així, centra l'atenció en la memòria corporal a partir d'indagar en els records d'assetjament i apropiant-se d'accions opressores i violentes, amb l'objectiu de trobar maneres de subvertir-les. En la imatge que resulta d'aquesta exploració, la pantalla esdevé cos a banda i banda, però mai arribem a veure el subjecte que executa l'acció sobre aquest cos.

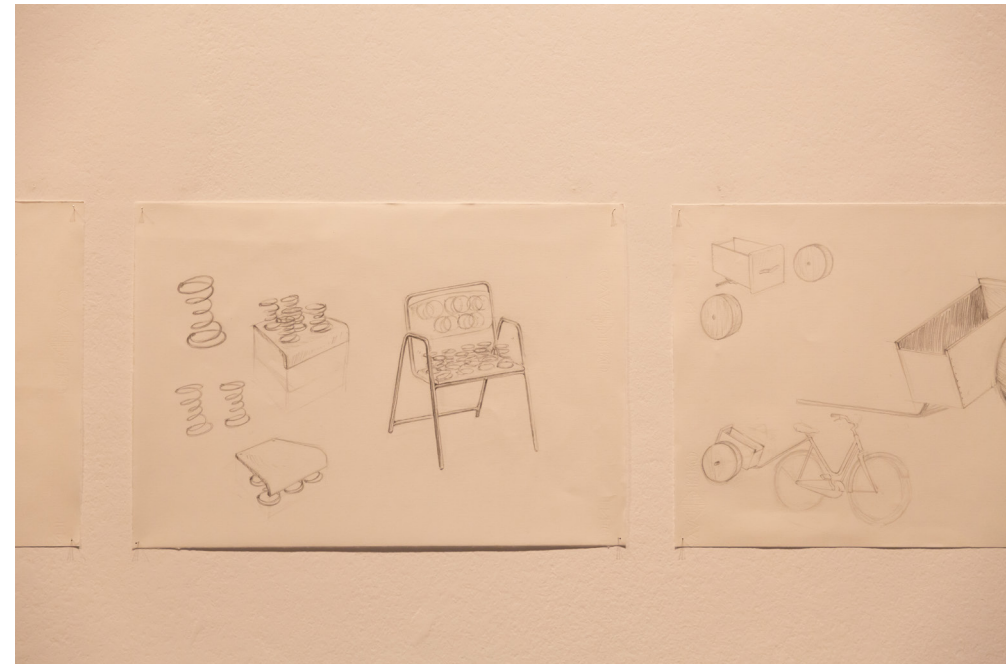
Referències:

Lootz, E.: *Lo visible es un metal inestable*, Madrid, Árdora Express, 2007.

Garcés, M. (2009): "Visión periférica. Ojos para un mundo común", dins d'Ana Buitrago (ed.), *Arquitecturas de la mirada*, Alcalá de Henares, Universidad de Alcalá de Henares, Cuerpo de Letra, p.77-96.

Una nit d'insomni (III), Allò que no va ser i Escultures imaginàries, Laia Solé Coromina

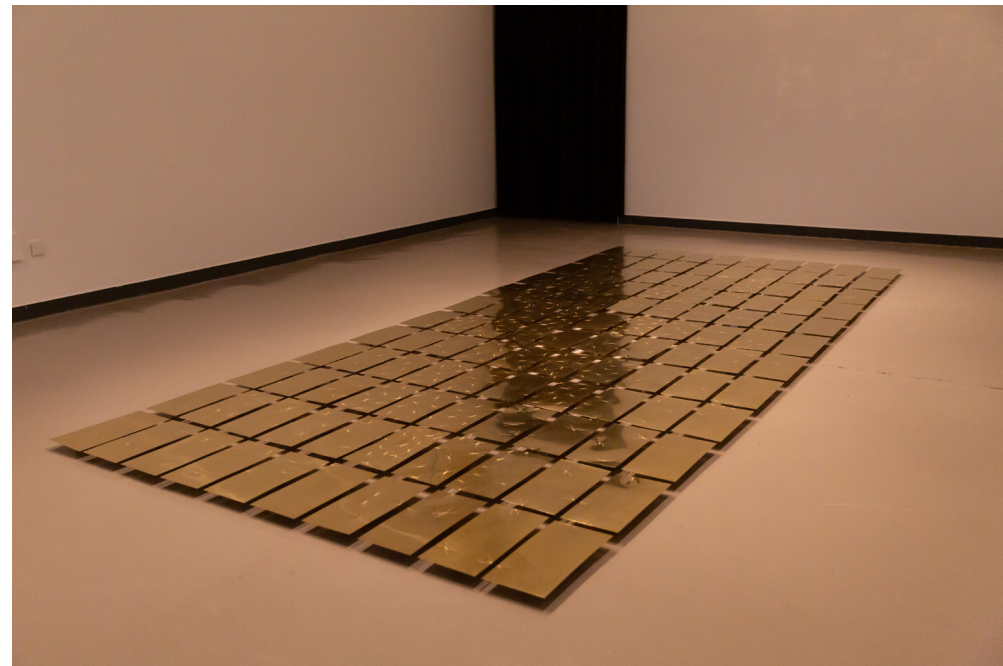
Escultures imaginàries, Laia Solé Coromina

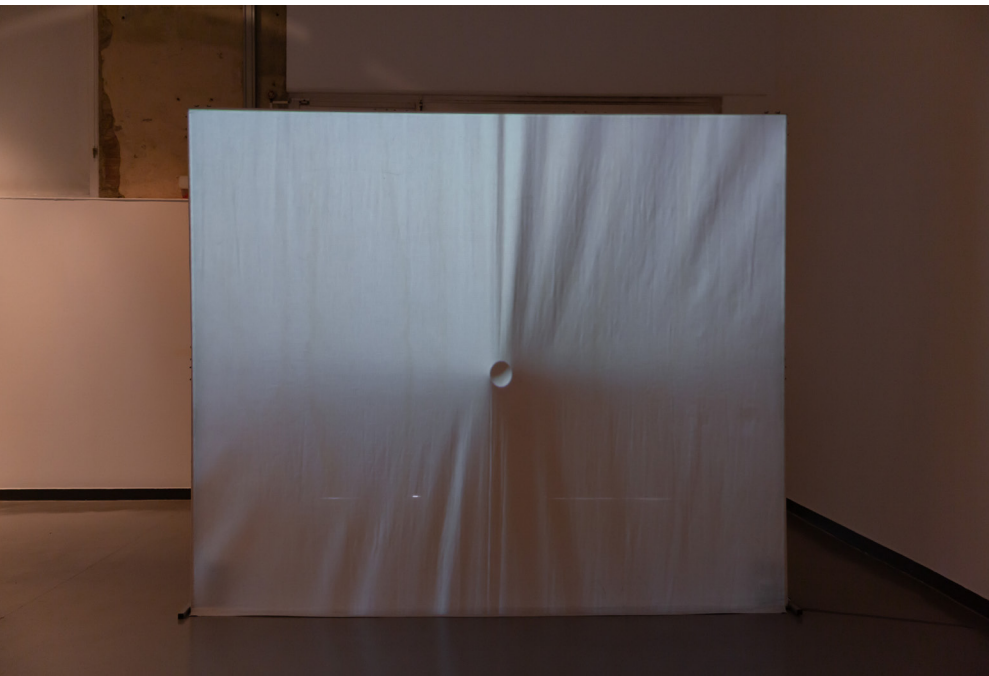
Artifici per a la pausa, Oscar Moya Villanueva

Temps de vida, Oscar Moya Villanueva

Mar de llautó, Mercis Rossetti Caral

Glòria, Marta Cardellach

***Una imatge que engoleix, que xucla* és una exposició produïda per l'Espai d'Arts de Roca Umbert Fàbrica de les Arts**

A cura de

Caterina Almirall

Artistes

Marta Cardellach

Oscar Moya Villanueva

Mercis Rossetti Caral

Laia Solé Coromina

Correcció dels textos

Gemma Brunat

Disseny gràfic

Mònica Ruiz Revuelta

Fotografies

Laura Aranda Lavado

Muntatge

A Nivell Produccions Culturals

DL - B 9382-2026

© de les obres, les autores

© del text, Caterina Almirall

© de les fotografies, Laura Aranda Lavado

© de l'edició, Roca Umbert Fàbrica de les Arts

Activitats a l'entorn de l'exposició

Visita comentada

A càrrec de Caterina Almirall

Dissabte 9 de maig, 12 h

Projectar l'invisible

Taller familiar d'ombres xineses

Amb l'artista i mediadora Auri Alós

Dissabte 16 de maig, 11.30 h

Per a infants de 6 a 12 anys,
amb acompanyament adult

Totes les activitats són gratuïtes amb
reserva prèvia a www.rocaumbert.cat

Servei educatiu

Visites i tallers vinculats a l'exposició

Activitats adreçades a ESO i Batxillerat

Reserves a:

activitatseducatives@rocaumbert.cat

Organitza:

rocaumbert.f.a.

Ajuntament
Granollers

Amb el suport de:

Generalitat
de Catalunya
Departament
de Cultura